

საქართველოს კონკურენციისა
და მომხმარებლის
დაცვის სააგენტო

ჯარიმების ოდენობის დადგენის სახელმძღვანელო პრინციპები

საქართველოს კონკურენციისა და მომხმარებლის დაცვის სააგენტო

2025

თავი I. ზოგადი ნაწილი

1. ზოგადი დებულებები

ჯარიმის ოდენობის დადგენის სახელმძღვანელო პრინციპები (შემდგომში - სახელმძღვანელო პრინციპები, სახელმძღვანელო) წარმოადგენს მეთოდოლოგიური ხასიათის დოკუმენტს, რომელიც ეფუძნება „კონკურენციის შესახებ“ საქართველოს კანონს (შემდგომში - „კანონი“) და რომლითაც საქართველოს კონკურენციისა და მომხმარებლის დაცვის სააგენტო (შემდგომში - სააგენტო), კონკურენციის კანონმდებლობის დარღვევის ფაქტის დადასტურების შემთხვევაში, ხელმძღვანელობს ეკონომიკური აგენტისთვის/პირისთვის (კონცენტრაციის კონტროლის მიზნებისთვის) (შემდგომში - „პირი“) დასაკისრებელი ჯარიმის ოდენობის განსაზღვრის მიზნებისათვის. მეთოდოლოგიურ დოკუმენტში გამოყენებულ ტერმინებს აქვს იგივე მნიშვნელობა, რაც გამოყენებულია კანონში. თუმცა, ამ სახელმძღვანელოს მიზნებისათვის, „პერიოდული სანქციის“ სახელით მოიხსენიება კანონის მე-11 მუხლის მე-9 პუნქტისა და 25-ე მუხლის მე-15 პუნქტის დარღვევისთვის გათვალისწინებული, პირთა მიერ აღებული ვალდებულებების შესრულებამდე, ყოველ ვადაგადაცილებულ დღეზე დასაკისრებელი ჯარიმები. ხოლო, „ძირითადი სანქციის“ სახელით მოიხსენიება კანონის სხვა სახის დარღვევებისთვის გათვალისწინებული ერთჯერადი ჯარიმები.

2. საკანონმდებლო რეგულირება

კანონის მე-18 მუხლის პირველი პუნქტის „თ“ ქვეპუნქტის მიხედვით, ჯარიმების დაკისრებაზე უფლებამოსილ ორგანოს წარმოადგენს სააგენტო.

კანონის 33-ე მუხლი ითვალისწინებს სხვადასხვა სახის ფულად სანქციას/ჯარიმას კანონის დარღვევისთვის.

თავის მხრივ, ფულადი სანქცია, შესაძლოა გამოყენებულ იქნეს ძირითადი ან/და პერიოდული ჯარიმის სახით.

2.1. ძირითადი სანქცია

- კანონის მე-6 (დომინანტური მდგომარეობის ბოროტად გამოყენება) და მე-7 (კონკურენციის შემზღვეველი ხელშეკრულებების დადება, გადაწყვეტილების მიღება ან/და შეთანხმებული ქმედების განხორციელება (შემდგომში - შეთანხმება)) მუხლების მოთხოვნათა დარღვევის შემთხვევაში, ჯარიმის მაქსიმალური ოდენობა შეადგენს წინა ფინანსური წლის განმავლობაში ეკონომიკური აგენტის ერთობლივი შემოსავლის 5%-ს, ხოლო კანონსაწინააღმდეგო ქმედების სამართლებრივი საფუძვლის აღმოუფხვრელობის ან განმეორების შემთხვევაში - 10%-ს;

- კანონის 11¹ მუხლის პირველი (სავალდებულო შეტყობინებას დაქვემდებარებული კონცენტრაციის სააგენტოსთვის შეუტყობინებლობა), მე-11 (სააგენტოს მიერ შეტყობინების განხილვამდე კონცენტრაციის განხორციელება) ან მე-12 (სააგენტოს უარყოფითი გადაწყვეტილების მიუხედავად კონცენტრაციის განხორციელება) პუნქტების მოთხოვნათა დარღვევის შემთხვევაში, კონცენტრაციის თაობაზე შეტყობინების წარდგენის ვალდებულების მქონე პირს დაეკისრება ჯარიმა, რომლის ოდენობა არ უნდა აღემატებოდეს სააგენტოს მიერ შესაბამისი გადაწყვეტილების მიღების წინა ფინანსური წლის განმავლობაში მისი ერთობლივი შემოსავლის 5%-ს, ხოლო ფიზიკურ პირს დაეკისრება ჯარიმა 10 000 ლარის ოდენობით;

- კანონის 11³ მუხლის (არაკეთილსინდისიერი კონკურენცია) მოთხოვნების დარღვევის შემთხვევაში, ეკონომიკურ აგენტს დაეკისრება ჯარიმა, რომლის ოდენობა არ უნდა აღემატებოდეს სააგენტოს მიერ შესაბამისი გადაწყვეტილების მიღების წინა ფინანსური წლის განმავლობაში ეკონომიკური აგენტის ერთობლივი შემოსავლის 1%-ს, ხოლო აღნიშნული დარღვევის სამართლებრივი საფუძვლის აღმოუფხვრელობის ან მისი განმეორების შემთხვევაში – 3%-ს.

- კანონის 25-ე მუხლის 8¹ პუნქტით გათვალისწინებულ შემთხვევაში (ეკონომიკური აგენტის ადგილზე შემოწმებისას უფლებამოსილი პირების ადგილზე დაუშვებლობის ან/და შემოწმების პროცესისთვის ხელის შეშლა) შესაბამის ეკონომიკურ აგენტს დაეკისრება ჯარიმა 10 000 ლარის ოდენობით, ხოლო შესაბამისი დარღვევის განმეორებისას – 20 000 ლარის ოდენობით.

2.2. პერიოდული სანქცია

- კანონის მე-11 მუხლის მე-9 პუნქტით გათვალისწინებულ შემთხვევაში, კერძოდ, თუ ეკონომიკურმა აგენტმა არ შეასრულა სტრუქტურული და ქცევითი ხასიათის ღონისძიებები (რომელთა შესრულების პირობაც არის მიღებული სააგენტოს გადაწყვეტილება კონცენტრაციის კონკურენტულ გარემოსთან თავსებადობის შესახებ), სააგენტო მას აკისრებს ჯარიმას, რომლის ოდენობა თითოეულ ვადაგადაცილებულ დღეზე არ უნდა აღემატებოდეს სააგენტოს მიერ შესაბამისი გადაწყვეტილების მიღების წინა ფინანსური წლის განმავლობაში ეკონომიკური აგენტის საშუალო დღიური ბრუნვის (ერთობლივი შემოსავლის) 5%-ს. ჯარიმის ოდენობა ფიზიკური პირისთვის ან სხვა ისეთი პირისთვის (რომელიც კანონის მიზნებისთვის არ არის მიჩნეული ეკონომიკურ აგენტად), თითოეულ ვადაგადაცილებულ დღეზე არ უნდა აღემატებოდეს 500 ლარს;

- კანონის 25-ე მუხლის მე-15 პუნქტით გათვალისწინებულ შემთხვევაში, კერძოდ, თუ მოპასუხე ეკონომიკური აგენტი არ შეასრულებს საქმის მოკვლევის ფარგლებში მის მიერ აღებულ პირობით ვალდებულებებს - კანონის სავარაუდო დარღვევის აღმოფხვრის მიზნით განსახორციელებელი კონკრეტული ქმედების განხორციელების თაობაზე (რომელთა გათვალისწინებითაცაა მიღებული სააგენტოს გადაწყვეტილება კანონის სავარაუდო დარღვევის ფაქტის შეფასების გარეშე), სააგენტო მას აკისრებს ჯარიმას, რომლის ოდენობა თითოეულ ვადაგადაცილებულ დღეზე არ უნდა აღემატებოდეს სააგენტოს მიერ შესაბამისი გადაწყვეტილების მიღების წინა ფინანსური წლის განმავლობაში ეკონომიკური აგენტის საშუალო დღიური ერთობლივი შემოსავლის 5%-ს.

ამავე კანონის 33-ე მუხლის შესაბამისად, ეკონომიკური აგენტისათვის დასაკისრებელი ჯარიმის ოდენობის განსაზღვრისას, გათვალისწინებულ უნდა იქნეს დარღვევის შედეგად დამდგარი ქონებრივი ზიანი, დარღვევის ხანგრძლივობა და სიმძიმე.

კანონის 33¹ მუხლი ითვალისწინებს იმ დამატებით პირობებს, რომელთა არსებობის შემთხვევაშიც, პირი შეიძლება სრულად ან ნაწილობრივ გათავისუფლდეს ჯარიმისგან (შემდგომში - თანამშრომლობის პროგრამა). აღნიშნული ინსტრუმენტი გამოიყენება მხოლოდ კანონის მე-7 მუხლის დარღვევის შემთხვევაში და კანონდამრღვევ პირს ათავისუფლებს ფინანსური სანქციისაგან.

კანონი ითვალისწინებს სააგენტოს მიერ დაკისრებული ჯარიმის გადახდის ვადას, კერძოდ, პირმა დაკისრებული ჯარიმა უნდა გადაიხადოს მისი დაკისრებიდან 1 (ერთი) თვის ვადაში საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტში.

კანონმდებლობა, ასევე, ითვალისწინებს დაკისრებული ჯარიმის გადანაწილების შესაძლებლობას. კერძოდ, პირს უფლება აქვს, სააგენტოს გადაწყვეტილების მისთვის კანონმდებლობით დადგენილი წესით ჩაბარებიდან 10 სამუშაო დღის ვადაში სააგენტოს წარუდგინოს დასაბუთებული მოთხოვნა მასზე დაკისრებული ჯარიმის არაუმეტეს ერთი წლის ვადით გადანაწილების თაობაზე. პირის მომართვა უნდა შეიცავდეს დასაბუთებას, ინფორმაციას და დოკუმენტურ მტკიცებულებებს მისი ფინანსური მდგომარეობის და ჯარიმის დროულად ვერ გადახდის ობიექტური გარემოებების შესახებ. სააგენტო, მხარის მიერ წარმოდგენილ ინფორმაციაზე დაყრდნობით, 5 სამუშაო დღის ვადაში იღებს გადაწყვეტილებას ჯარიმის გადანაწილების ან გადანაწილებაზე უარის თქმის შესახებ. ჯარიმის გადანაწილების შემთხვევაში, შესაძლოა განისაზღვროს გადახდის განრიგი.

3. ჯარიმის ოდენობის განსაზღვრის ზოგადი კრიტერიუმები

ჯარიმის ოდენობის განსაზღვრის პროცესში სააგენტო მოქმედებს კანონის მიზნის მისაღწევად და ითვალისწინებს მხარეთა ინტერესებს. კერძოდ, უზრუნველყოფს, რომ მის მიერ გამოყენებული ჯარიმა იყოს სამართლიანი, პროპორციული და პრევენციული ხასიათის.

აუცილებელია, რომ ჯარიმა იყოს პროპორციული და ჰქონდეს პრევენციული ეფექტი არა მხოლოდ სამართალდამრღვევი პირის (სპეციალური პრევენცია), არამედ, როგორც კანონის სავარაუდო დამრღვევის, ასევე სხვა პირების მიმართაც (საერთო პრევენცია) და მაქსიმალურად უზრუნველყოს კანონის სამომავლო დარღვევის თავიდან აცილება იმგვარად, რომ საფრთხე არ შეექმნას პირის ეკონომიკურ საქმიანობას.

კანონი ითვალისწინებს სპეციალურ კრიტერიუმებს, რომელიც უნდა იყოს გათვალისწინებული სააგენტოს მიერ ჯარიმის ოდენობის განსაზღვრისთვის. კერძოდ, უნდა შეფასდეს დარღვევის შედეგად დამდგარი ზიანი (არსებობის შემთხვევაში), დარღვევის ხანგრძლივობა და სიმძიმე.

შესაბამისად, კანონის საფუძველზე დასაკისრებელი ჯარიმის ოდენობის განსაზღვრისას გათვალისწინებულ უნდა იქნეს ის ფაქტორები, რომელთაც გავლენა მოახდინეს დარღვევის სიმძიმესა და დარღვევის ხანგრძლივობაზე.

4. ერთი და იმავე ქმედებისთვის ჯარიმის ორჯერ დაკისრების აკრძალვა

დაუშვებელია კანონის დარღვევის ერთსა და იმავე ფაქტზე კანონდამრღვევი პირისათვის ჯარიმის ორჯერ დაკისრება, თუ სახეზე არ არის დარღვევის აღმოუფხვრელობა ან განმეორებითობა.

ამასთან, სააგენტოს მიერ ადმინისტრაციული ჯარიმის დაკისრება არ ათავისუფლებს პირს სამოქალაქო და სისხლის-სამართლებრივი პასუხისმგებლობისგან.

თავი II. ჯარიმის შეფარდების მეთოდოლოგია და საზღვრების დადგენა

1. ჯარიმის ოდენობის განსაზღვრის ეტაპები

ჯარიმა, თითოეულ კანონდარღვევაზე, ყველა კანონდამრღვევ პირს ეკისრება ინდივიდუალურად და ჯარიმის ოდენობის განსაზღვრაც ხორციელდება თითოეული პირისთვის ცალ-ცალკე.

ჯარიმის ოდენობის განსაზღვრა ხორციელდება ორ ეტაპად. პირველი ეტაპია ჯარიმის ზოგადი საზღვრების დადგენა (მაქსიმალური ოდენობა). ხოლო მეორე ეტაპია ყოველ ცალკეულ შემთხვევაში ჯარიმის ინდივიდუალური, პროპორციული ოდენობის განსაზღვრა.

ჯარიმის ზოგადი საზღვრები - კანონის 33-ე მუხლი ადგენს სამართალდამრღვევი პირისათვის დასაკისრებელი ჯარიმის მაქსიმალურ ოდენობას და არ ითვალისწინებს ჯარიმის მინიმალურ ზღვარს.

ჯარიმის ინდივიდუალური ოდენობის განსაზღვრა - ჯარიმის შეფარდების მეორე ეტაპია და ითვალისწინებს ჯარიმის ოდენობის ზოგადი საზღვრების ფარგლებში, სამართალდარღვევის ხასიათის პროპორციული ჯარიმის ოდენობის განსაზღვრას ეკონომიკური აგენტისათვის. კერძოდ,

უნდა მოხდეს სამართალდარღვევაში მონაწილე ეკონომიკური აგენტის ქმედების სიმძიმის, ხანგრძლივობის, ზიანის (დადგენის შესაძლებლობის შემთხვევაში), დამამძიმებელი ან/და შემამსუბუქებელი გარემოებების შეფასება, რათა დადგინდეს კანონსაწინააღმდეგო ქმედებისთვის პროპორციული ჯარიმის ოდენობა.

ამასთან, აკრძალულია ცალკეული შემამსუბუქებელი ან დამამძიმებელი გარემოებებისთვის ფიქსირებული პროცენტული მაჩვენებლის მინიჭება ჯარიმის ოდენობასთან მიმართებით.

1.1. ჯარიმის ზოგადი საზღვრების დადგენა

ჯარიმის ზოგადი ოდენობის განსაზღვრისას, სააგენტო ხელმძღვანელობს შემდეგი პარამეტრებით:

წლიური ერთობლივი შემოსავალი - ჯარიმის მაქსიმალური ოდენობის დადგენის მიზნებისათვის მხედველობაში მიიღება ეკონომიკური აგენტის სრული წლიური ერთობლივი შემოსავალი და არა მის მიერ კანონდარღვევის შედეგად რეალიზებული საქონლის ან მომსახურების ოდენობიდან მიღებული შემოსავალი. აღნიშნულ შემოსავალში შედის როგორც საქართველოში, ასევე, მის ფარგლებს გარეთ მიღებული შემოსავალიც.

გასათვალისწინებელია ის გარემოებაც, რომ ეკონომიკური აგენტის წლიური ერთობლივი შემოსავალი საწარმოს ფინანსური და ეკონომიკური პოტენციალის ინდიკატორია. ეს კი, თავის მხრივ, წარმოადგენს განმსაზღვრელ კრიტერიუმს სამართლიანი, პროპორციული და პრევენციული ჯარიმის დაწესებისთვის.

ეკონომიკური აგენტისთვის ჯარიმის დაკისრების დროს ერთობლივი შემოსავალი გამოითვლება მისი წინა ფინანსური წლის განმავლობაში ბრუნვის მიხედვით. ამ მიზნებისთვის ეკონომიკური აგენტის წინა ფინანსური წლის ერთობლივი შემოსავალი გულისხმობს სააგენტოს მიერ შესაბამისი გადაწყვეტილებების მიღების წინა ფინანსური წლის განმავლობაში ეკონომიკური აგენტის ერთობლივ შემოსავალს, ხოლო თუ ეკონომიკური აგენტი საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი წესით რეგისტრირებულია სააგენტოს მიერ შესაბამისი გადაწყვეტილებების მიღების წელს, ერთობლივი შემოსავალი გულისხმობს ეკონომიკური აგენტის საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი წესით რეგისტრაციიდან სააგენტოს მიერ საბოლოო გადაწყვეტილების მიღებამდე არსებულ ერთობლივ შემოსავალს.

თავის მხრივ, რეზიდენტი პირის ერთობლივი შემოსავალი შედგება საქართველოში არსებული წყაროდან და საქართველოს ფარგლების გარეთ მიღებული შემოსავლებისაგან, ხოლო, არარეზიდენტის ერთობლივი შემოსავალი შედგება საქართველოში არსებული წყაროებიდან მიღებული შემოსავლებისაგან. ერთობლივი შემოსავლის გამომანგარიშებისას მხედველობაში მიიღება საქართველოს საგადასახადო კოდექსით ერთობლივი შემოსავლის გამოთვლისთვის დადგენილი თავისებურებები. ამდენად, სააგენტო, კანონდარღვევებისთვის კანონის 33-ე მუხლით განსაზღვრული ჯარიმების მაქსიმალურ პროცენტულ მაჩვენებლებზე დაყრდნობით ადგენს ჯარიმის ზოგად, მაქსიმალურ საზღვარს. მაგალითად, კანონის მე-6 მუხლის დარღვევის

შემთხვევაში, ჯარიმის მაქსიმალური ოდენობა არის ეკონომიკური აგენტის წინა ფინანსური წლის ერთობლივი შემოსავლის 5%. შესაბამისად, ეკონომიკური აგენტის წინა ფინანსური წლის ერთობლივი შემოსავლის შესახებ ინფორმაციის მიღების შემდეგ, სააგენტო განსაზღვრავს აღნიშნული თანხის 5%-ს და მიღებული თანხა იქნება ჯარიმის მაქსიმალური ზოგადი ზღვარი - საიდანაც უკვე უნდა მოხდეს ჯარიმის ინდივიდუალური, პროპორციული ოდენობის დადგენა. ანალოგიური მიდგომა გამოიყენება კანონის 33-ე მუხლით განსაზღვრული ძირითადი სანქციის ქვეშ გათვალისწინებული სხვა დარღვევების მიმართაც (კანონის მე-6 და მე-7 მუხლები, 11¹ მუხლის პირველი, მე-11 და მე-12 პუნქტები და 11³ მუხლი).

რაც შეეხება პერიოდული სანქციის შეფარდების საკითხს, მაგალითად, როდესაც ადგილი აქვს კანონის მე-11 მუხლის მე-9 პუნქტით და 25-ე მუხლის მე-15 პუნქტებით გათვალისწინებულ შემთხვევას, რომლის დარღვევისთვისაც კანონით ჯარიმის მაქსიმალური ოდენობა არის სააგენტოს მიერ შესაბამისი გადაწყვეტილების მიღების წინა ფინანსურ წელს ეკონომიკური აგენტის საშუალო დღიური ბრუნვის (ერთობლივი შემოსავლის) 5%. სააგენტო, საშუალო დღიური ერთობლივი შემოსავლის დასადგენად, ეკონომიკური აგენტის წლიური ერთობლივი შემოსავლის მაჩვენებელს გაყოფს 365-ზე და მიღებული თანხის 5%-ს იღებს, როგორც ჯარიმის მაქსიმალურ ზედა ზღვარს, საიდანაც ხდება შემდეგ ჯარიმის ინდივიდუალური ოდენობის განსაზღვრა.

თუ ეკონომიკური აგენტი რეგისტრირებულია სააგენტოს მიერ გადაწყვეტილების მიღების წელს, საშუალო დღიური ერთობლივი შემოსავლის გამოითვლება ეკონომიკური აგენტის რეგისტრაციიდან სააგენტოს მიერ შესაბამისი გადაწყვეტილების მიღებამდე არსებული დღეების რაოდენობის მიხედვით. მაგალითად, თუ პირის რეგისტრაციიდან გასულია 200 დღე, პირის ერთობლივი შემოსავალი გაიყოფა აღნიშნულ რიცხვზე და ჯარიმის ზოგადი მაქსიმალური ზღვარი დადგინდება ამ თანხის 5%-ის ოდენობით.

1.2. ჯარიმის ინდივიდუალური ოდენობის განსაზღვრა

ჯარიმის ინდივიდუალური ოდენობის შეფარდებისას მოქმედებს შემდეგი ზოგადი პრინციპები:

- დაკისრებულ ჯარიმას უნდა გააჩნდეს პრევენციული ხასიათი. აქედან გამომდინარე, მისი ოდენობა შესაბამისობაში უნდა იყოს ეკონომიკური აგენტის ეკონომიკურ და ფინანსურ შესაძლებლობებთან, საბაზრო ძალასთან. ამასთან, დაკისრებული ჯარიმის ოდენობამ საფრთხე არ უნდა შეუქმნას ეკონომიკური აგენტის ფუნქციონირებას და მის სამომავლო საქმიანობას.

- დაკისრებული ჯარიმა პროპორციული უნდა იყოს კანონის დარღვევის შედეგად დამდგარი ზიანისა და ეკონომიკური აგენტის მიერ მიღებული ეკონომიკური სარგებლისა, რათა მას გააჩნდეს საკმარისი სადამსჯელო/პრევენციული ეფექტი (ეკონომიკური აგენტისთვის ჯარიმის დაკისრების შემდეგ, საერთო ჯამში, კონკურენციის კანონმდებლობის დარღვევა სარგებლის მომტანი არ უნდა იყოს).

ვინაიდან თითოეული საქმის მოკვლევა ან სხვა სახის ადმინისტრაციული წარმოება მიმდინარეობს კონკრეტულ ფაქტზე და კონკრეტული სუბიექტის მიმართ, ყოველ შემთხვევაში,

ერთობლივად უნდა შეფასდეს კანონდარღვევის სიმძიმე, ხანგრძლივობა და დარღვევით გამოწვეული ზიანი (დადგენის შესაძლებლობის შემთხვევაში), ქმედების დამამძიმებელი ან/და შემამსუბუქებელი გარემოებები. ამასთან, არ შეიძლება გამოყენებულ იქნეს წინასწარ ფიქსირებული საპროცენტო განაკვეთები და რეგულაციები, რომლებიც შემთხვევათა განზოგადებისკენაა მიმართული.

1.2.1. კანონდარღვევის სიმძიმე და ხანგრძლივობა

კანონდარღვევის სიმძიმე ფასდება იმ ფარგლებში, რა მოცულობითაც მოხდა თავისუფალი, ჯანსაღი კონკურენციის შეზღუდვა.

კონკურენციის შეზღუდვის ხარისხი განისაზღვრება შემდეგი კრიტერიუმებით:

- კანონსაწინააღმდეგო ქმედებებში მონაწილე ეკონომიკური აგენტების რაოდენობა და მათი საბაზრო ძალა;

- კანონსაწინააღმდეგო ქმედებების შინაარსობრივი და გეოგრაფიული მასშტაბები (შესაბამისი ბაზრის მთლიანი მოცულობის თუ მისი ნაწილის მომცველი).

- ორგანიზების ხარისხი (მაგ. ზედამხედველობის მექანიზმების არსებობა);

- კანონდარღვევი ეკონომიკური აგენტის როლი და წვლილი დარღვევის განხორციელებაში (მაგ.: ინიციატორი, ორგანიზატორი, რიგითი წევრი, პასიური თანამონაწილე);

- სხვა ეკონომიკური აგენტების კანონსაწინააღმდეგო ქმედებაში მონაწილეობის იძულება ან მუქარა (მსგავსი ქმედება იწვევს ჯარიმის ოდენობის გაზრდას);

- დარღვევის სახე. კერძოდ, დარღვევა არის კონკურენციის შემზღუდველი მიზნის თუ შედეგის მქონე. მაგალითად, კანონის მე-7 მუხლის „ა“ და „გ“ ქვეპუნქტებით გათვალისწინებული ფასების ფიქსაცია და ბაზრის განაწილება წარმოადგენს კონკურენციის შემზღუდველი მიზნის მქონე დარღვევას, რაც მათ მძიმე სახის დარღვევებად აკვალიფიცირებს. კანონსაწინააღმდეგო ქმედებების ხანგრძლივობის განსაზღვრა გულისხმობს კანონდარღვევის დაწყების და დასრულების პერიოდის იდენტიფიცირებას. ამასთან, ქმედების ხანგრძლივობა კანონდარღვევაში მონაწილე ყველა ეკონომიკურ აგენტთან მიმართებით უნდა შეფასდეს ინდივიდუალურად. მაგალითად, თუ ხდება კონკურენციის შემზღუდველი შეთანხმების ხანგრძლივობის დადგენა ჯარიმის დაკისრების მიზნებისათვის, შეთანხმებაში მონაწილე თითოეული პირის მიმართ ცალ-ცალკე უნდა განისაზღვროს ეს პერიოდი კონკრეტულად ამ სუბიექტის შეთანხმებაში მონაწილეობის დროის გათვალისწინებით.

1.2.2. დარღვევით გამოწვეული ზიანი

შესაძლებლობის შემთხვევაში, ჯარიმის ოდენობის დადგენისას გათვალისწინებულ უნდა იქნეს იმ ზიანის ფორმა, სავარაუდო მოცულობა და ფარგლები, რომელიც გამოიწვია კონკურენციის საწინააღმდეგო ქმედებამ, მისი მოქმედების პერიოდში. სააგენტო არ წამოადგენს

კონკრეტული სუბიექტისთვის მიყენებული მატერიალური ზიანის ზუსტი ოდენობის დადგენაზე უფლებამოსილ ორგანოს, ამდენად, კანონდარღვევით გამოწვეული ზიანი არ გამოითვლება ზუსტი ციფრით, არამედ, უნდა შეფასდეს, რა სახის ზიანი გამოიწვია კონკურენციის დარღვევამ შესაბამის ბაზარზე, რა ფარგლებში და რა მასშტაბით, როგორ აისახა ეს ბაზრის სხვა მონაწილეებზე, ბაზრის სტრუქტურაზე. კერძოდ, რა ხარისხით გამოიწვია კონკურენციის სამართლებრივმა დარღვევამ ბაზრის განვითარების შეფერხება და კონკურენციის დინამიური პროცესისათვის ზიანის მიყენება, როგორ აისახა ეს კონკურენტი ეკონომიკური აგენტ(ებ)ისათვის და მომხმარებლისთვის ზიანის მიყენების კუთხით.

თუ კონკურენციის შემზღვევლმა ქმედებამ გამოიწვია ფასის მატება, დამდგარი ზიანი არის სხვაობა ფაქტობრივად მიღებულ ფასსა და იმ ფიქტიურ (უფრო დაბალ) ფასს შორის, რომელიც იქნებოდა ჯანსაღი კონკურენციის პირობებში. აღნიშნულ შემთხვევაში, საკმარისია სამართლიანი შეფასება, რომელიც ასახავს კანონსაწინააღმდეგო ქმედებით მიყენებული ზიანის მასშტაბებს.

თუ ეკონომიკურ აგენტს კანონის დარღვევის შედეგად თავადაც მიაღვა ზიანი (მაგ.: თუ ფასების შეთანხმებამ გამოიწვია ბრუნვის მნიშვნელოვანი კლება, რომელიც საერთო ჯამში გადაწონის ფასების კანონსაწინააღმდეგოდ შეთანხმების შედეგად მიღებულ სარგებელს), შესაძლებელია აღნიშნული განხილულ იქნეს ჯარიმის შემამსუბუქებელ გარემოებად.

1.2.3. პასუხისმგებლობის დამამძიმებელი და შემამსუბუქებელი გარემოებები

ჯარიმის ოდენობის განსაზღვრისათვის მნიშვნელოვანია დადგინდეს კანონდამრღვევი ეკონომიკური აგენტი მოქმედებდა განზრახ თუ გაუფრთხილებლობით.

ამასთან ჯარიმის გამოთვლისას გათვალისწინებულ უნდა იქნეს:

- კანონდამრღვევი პირი მოქმედებდა მხოლოდ მოგების მიღების მიზნით (დამამძიმებელი გარემოება) თუ რთული ეკონომიკური მდგომარეობის ან განსაკუთრებული გარემოებების თავიდან ასაცილებლად (შემამსუბუქებელი გარემოება);

- კანონსაწინააღმდეგო ქმედების ჩადენის აღიარება (შემამსუბუქებელი გარემოება);

- კანონსაწინააღმდეგო ქმედების განმეორებითობა, ასევე თუ ეკონომიკური აგენტი ვერ აცნობიერებს მის მიერ ჩადენილი ქმედების მართლსაწინააღმდეგო ხასიათს, პრევენციული თვალსაზრისით, მიზანშეწონილია, აღნიშნული მიჩნეულ იქნეს დამამძიმებელ გარემოებად;

- წარმოების პროცესში სააგენტოსთან თანამშრომლობა (დადგენილ ვადებში აწვდის მოთხოვნილ ინფორმაციას/დოკუმენტაციას/მტკიცებულებებს, არ აფერხებს/აჭიანურებს ადმინისტრაციული წარმოების პროცესს, ჩართულია საკონსულტაციო ან/და ინდივიდუალური ახსნა-განმარტებით შეხვედრებში და ა.შ.) შეიძლება განხილულ იქნეს შემამსუბუქებელ გარემოებად, მაშინაც კი, როდესაც არ არის დაკმაყოფილებული კანონის 33¹ მუხლით დადგენილი თანამშრომლობის პროგრამის წინაპირობები;

- კანონდამრღვევის მიერ კანონსაწინააღმდეგო ქმედების ნებაყოფლობითი შეწყვეტა, შესაძლო/მოსალოდნელი უარყოფითი შედეგების აცილება, ზარალის ნებაყოფლობით ანაზღაურება, ქმედების უმნიშვნელო ზეგავლენა ან მიყენებული ზიანის გამოსწორება (შემამსუბუქებელი გარემოება);

- ეკონომიკური აგენტების ქცევა, კერძოდ, თუ პირი ცდილობს მტკიცებულებების მოსპობას, ინფორმაციის დამალვას ან აქტიური ქმედებებით სააგენტოსთვის წარმოების პროცესში შესაბამისი მტკიცებულებების მოპოვებაში ხელის შეშლას შეშლას ანდა ადმინისტრაციული პროცესისათვის ხელის შეშლას/გაჭიანურებას (დამამძიმებელი გარემოება);

- საქმისათვის მნიშვნელოვანი სხვა გარემოებები (მაგ: კონკურენციის საწინააღმდეგო შეთანხმების ორგანიზატორის ან ინიციატორის როლი.

1.2.4. კანონსაწინააღმდეგო ქმედების ჩამდენი პირის ეკონომიკური მდგომარეობა

ჯარიმის ოდენობის განსაზღვრისათვის მნიშვნელოვან კრიტერიუმს წარმოადგენს ეკონომიკური აგენტის ფინანსური შესაძლებლობის დადგენა. ფულადი ჯარიმის დაკისრება უნდა მოხდეს იმ ოდენობით, რომელსაც ექნება საკმარისი პრევენციული ეფექტი, რათა მომავალში პირმა აღარ ჩაიდინოს კანონსაწინააღმდეგო ქმედება, თუმცა, მეორე მხრივ, ჯარიმის ოდენობამ საფრთხე არ უნდა შეუქმნას ეკონომიკური აგენტის ეკონომიკური საქმიანობის გაგრძელებას.

1.3. კანონსაწინააღმდეგო ქმედების განმეორებითობა და დარღვევის სამართლებრივი საფუძვლის აღმოუფხვრელობა

კანონის 33-ე მუხლი ითვალისწინებს ჯარიმის განსხვავებულ ოდენობას ქმედების განმეორებითობისთვის ან დარღვევის სამართლებრივი საფუძვლის აღმოუფხვრელობის შემთხვევაში სამ კანონდარღვევაზე:

- მე-6 და მე-7 მუხლის დარღვევის შემთხვევაში, ჯარიმის მაქსიმალური ოდენობა არის 10%;
- 11³ მუხლის დარღვევის შემთხვევაში, ჯარიმის მაქსიმალური ოდენობა არის 3%.

განმეორებითობის და დარღვევის სამართლებრივი საფუძვლის აღმოუფხვრელობის თაობაზე მიღებულ გადაწყვეტილებებში ჯარიმის გამოთვლა ხორციელდება ამ წესით დადგენილი პრინციპების შესაბამისად. კანონსაწინააღმდეგო ქმედების განმეორებით ჩადენის შემთხვევაში, დაკისრებული ჯარიმა არ უნდა იყოს პირველად დაკისრებულ ჯარიმაზე ნაკლები.

თავი III. თანამშრომლობის პროგრამა

თუ კანონის მე-7 მუხლით გათვალისწინებულ შეთანხმებაში მონაწილე პირი მიიღებს მონაწილეობას კანონის 33¹ მუხლით გათვალისწინებულ თანამშრომლობის პროგრამაში, კანონმდებლობით დადგენილი კრიტერიუმების დაკმაყოფილების შემთხვევაში, შესაძლებელია დასაკისრებელი ჯარიმისგან იგი სრულად ან ნაწილობრივ გათავისუფლდეს. პირობები, რომლის დაკმაყოფილების ვალდებულებაც ეკისრება სუბიექტს, მოცემულია კანონის 33¹ მუხლსა და „თანამშრომლობის პროგრამის პირზე გავრცელებისა და პირის „კონკურენციის შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-7 მუხლის დარღვევისთვის ჯარიმის დაკისრებისგან სრულად ან ნაწილობრივ გათავისუფლების გამოყენების წესის დამტკიცების თაობაზე“ საქართველოს კონკურენციის სააგენტოს თავმჯდომარის 2020 წლის 22 ოქტომბრის N33 ბრძანებაში. კერძოდ, პირმა წერილობით უნდა აღიაროს შეთანხმებაში მონაწილეობა და მოკვლევის პროცესში უწყვეტად და შეუზღუდავად ითანამშრომლოს სააგენტოსთან. ასევე, სავალდებულოა, რომ პირმა შეწყვიტოს კანონსაწინააღმდეგო შეთანხმებაში მონაწილეობა, ან გააგრძელოს იგი მხოლოდ სააგენტოს თანხმობითა და მის მიერ მითითებული ვადით; არ გაანადგუროს საქმისათვის მნიშვნელოვანი დოკუმენტაცია და მტკიცებულებები; არ გაამჟღავნოს ინფორმაცია თანამშრომლობის პროგრამაში მონაწილეობის თაობაზე; კომპეტენციის ფარგლებში, დახმარება გაუწიოს სააგენტოს საქმის მოკვლევის პროცესში. ასევე, პროგრამაში მონაწილეობის მიზნებისთვის, პირი არ უნდა წარმოადგენდეს შეთანხმების ორგანიზატორს, ან ისეთ სუბიექტს, რომელმაც სხვებს აიძულა მასში მონაწილეობა.

თანამშრომლობის პროგრამით გათვალისწინებული შეღავათი შეიძლება იყოს პირველი, მეორე ან მესამე კატეგორიის.

კატეგორიების მინიჭებისთვის განმსაზღვრელია ეკონომიკური აგენტების მიერ სააგენტოსთვის მიმართვის რიგითობა და მოკვლევისათვის მნიშვნელოვანი ისეთი სახის ინფორმაციის მიწოდება, რომელიც სააგენტოს არ გააჩნია.

პირველი კატეგორიის შეღავათის პირობითი სტატუსი ენიჭება პირს, რომელიც რიგით პირველი შეიტანს განაცხადს სააგენტოში და მის მიერ მიწოდებული ინფორმაცია არ იქნება სააგენტოსთვის ცნობილი.

მეორე კატეგორიის შეღავათის პირობითი სტატუსი ენიჭება პირს, რომელიც რიგით მეორე შეიტანს განაცხადს. ამასთან, მის მიერ წარმოდგენილი ინფორმაცია იქნება განაცხადის შემომტანი რიგით პირველი პირის მიერ მოწოდებული ინფორმაციის შემავსებელი და ამავდროულად არ იქნება სააგენტოსთვის ცნობილი.

მესამე კატეგორიის შეღავათის პირობითი სტატუსი ენიჭება პირს, თუ ის არის რიგით მესამე ან ყოველი შემდეგი და მის მიერ მოწოდებული ინფორმაცია იქნება უფრო ადრე გაცხადებული ინფორმაციის შემავსებელი და ამავდროულად არ იქნება სააგენტოსთვის ცნობილი.

პირველი კატეგორიის შეღავათი გულისხმობს პირის პასუხისმგებლობისგან გათავისუფლებას 100%-ით; მეორე კატეგორიის შეღავათი - 20%-დან 50%-მდე; ხოლო მესამე და ყოველი შემდეგი კატეგორიის შეღავათი - 20%-მდე.

თანამშრომლობის პროგრამაში მონაწილე პირისთვის ჯარიმის შეფარდება ხორციელდება ორ ეტაპად. თავდაპირველად ჯარიმის ოდენობა გამოითვლება ზოგადი წესით და მოხდება იმ

სავარაუდო თანხის იდენტიფიცირება, რომელიც დაეკისრებოდა პირს, რომ არ არსებობდეს თანამშრომლობის პროგრამაში მისი მონაწილეობის ფაქტორი.

ხოლო, შემდგომ, პირისთვის მინიჭებული კატეგორიის, სააგენტოსთან თანამშრომლობის ხარისხის და მის მიერ მიწოდებული ინფორმაციის ღირებულების გათვალისწინებით, კატეგორიისთვის მინიჭებული შესაბამისი პროცენტული მაჩვენებლით შემცირდება მისთვის დასაკისრებელი ჯარიმის თანხა.